

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող Արմավիրի մարզային հանձնաժողովի 2013թ. ընթացքում կատարած աշխատանքների վերաբերյալ

Արմավիրի մարզում հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների իրացման ընթացքում ծագած խնդիրների լուծման, հավասար պայմանների, հասարակական կյանքում նրանց առավելագույնս ներգրավվածության ապահովման, սոցիալական հիմնախնդիրների լուծմանն աջակցելու ուղղությամբ մարզպետարանում իրականացվում են ամենօրյա աշխատանքներ:

Արմավիրի մարզում հավառված են 12960 հաշմանդամներ, որից առաջին խումբ՝ 697, երկրորդ խումբ՝ - 5785, երրորդ խումբ՝ - 5587, և մանկուց հաշմանդամ՝ - 691:

<< Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող >> ՀՀ Արմավիրի մարզային հանձնաժողովը 2013 թվականի ընթացքում գումարել է թվով 6 նիստեր: Նիստերի ընթացքում քննարկվել են ՀՀ Արմավիրի մարզպետի կողմից հաստատված 2013 թվականի տարեկան աշխատանքային ծրագիրը և այդ ուղղությամբ կատարված աշխատանքների ընթացքը:

Պատասխանատու կառույցների, հասարակական կազմակերպությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ սերտ համագործակցության արդյունքում, հանձնաժողովը ծավալել է հետևյալ գործունեությունը.

Շարունակվել է <<Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող մարզային հանձնաժողովի>> անդամների մարզի թվով 8 համայնքներ այցելությունը: Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների կրթության իրավունքը հիմնականում պահպանված է, ծնողները տեղեկացված են, իսկ երեխաները ծնողների օգնությամբ հաճախում են համապատասխան հաստատություններ: Հաշմանդամ ունեցող ընտանիքներին համայնքների ղեկավարները ցուցաբերել դրամական աջակցություն: Հաշմանդամ ունեցող թվով 84 ընտանիքների մարզպետի որոշմամբ տրվել է դրամական օգնություն:

Ուշադրության կենտրոնում է հաշմանդամություն ունեցող դպրոցահասակ երեխաների կրթական հաստատություններում սովորելու, մշակութային ծրագրերում նրանց ընդգրկելու խնդիրները: 2013 թվականի ընթացքում Արմավիր քաղաքի Անդրանիկ Օզանյանի անվան թիվ 5 միջնակարգ դպրոցում ներառական կրթությամբ երեխաների խմբում ընդգրկված են թվով 46, Արմավիրի թիվ 6 հիմնական դպրոցում՝ 16, Վաղարշապատի թիվ 7 հիմնական դպրոցում՝ 28, Վաղարշապատի թիվ 9 հիմնական դպրոցում՝ 12 աշակերտներ: Ընդամենը՝ 102 աշակերտներ: Դասասենյակները վերանորոգված են, մասնագետներով համալրված, և դիտակտիկ նյութերով հագեցած:

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հասարկությանն ինտեգրելու նպատակով ինչպես նաև Հաշմանդամների միջազգային օրվան նվիրված կազմակերպվել են տարաբնույթ միջոցառումներ, որոնք լուսաբանվել են տեղական ՋԼՄ-ներով:

Արմավիր քաղաքի թիվ 1 հատուկ օժանդակ դպրոցի հաշմանդամ երեխաների համար՝ <<Մեծ մուլորակի մեր անկյունը>> խորագրով կազմակերպվել է հանդես-ցերեկույթ:

<<Նահիրի>> հաշմանդամ երեխաների ծնողների ՀԿ-ն , Արմավիր քաղաքի թիվ 5 և Հացիկի հիմնական դպրոցների, Արվեստի պետական քոլեջի աշակերտների հետ այցելել են Արմավիր քաղաքի թիվ 1 հատուկ օժանդակ դպրոց՝ աշակերտներին բաժանվել են նվերներ: Ներկայացվել է համերգային ծրագիր, իսկ “Գրանդ Քենդի” ընկերության կողմից նրանց տրամադրվել է քաղցրավենիքի փաթեթներ:

<<Հուլիսի Մեծամոր>> ՀԿ-ն կազմակերպել է Կլոր սեղան հաշմանդամ երեխա ունեցող ընտանիքների անդամների, շահառուների, Մեծամոր համայնքի աշխատակիցների մասնակցությամբ, որի նպատակը իրազեկել հաշմանդամների իրավունքների մասին : Քննարկվել է նաև ամանորյա միջոցառումների կազմակերպումը:

<<Ճանապարհը բոլորի համար>> խորագրով հանդիպումը հաշմանդամ երեխաների համար, զուգակցվել է համատեղ նկարների ցուցահանդեսով:

Հայկական կարմիր խաչի ընկերության Արմավիրի երիտասարդ կարմիր խաչի բաժինը իրականացրել է “Բոլորս հավասար ենք” ծրագիրը՝ Արմավիր քաղաքի դպրոցների, նաև ներառական ուսուցման աշակերտների համար: Դեկտեմբերի 3-ին կամավորները համագործակցելով “Հուլիսի կամուրջ” ՀԿ-ի հետ դիտել են թատերական ներկայացում՝ “Աղախինը”, որի ավարտից հետո կամավորները դպրոցի կենտրոնական մուտքերի աստիճանները ներկել են դեղին գծերով, ինչը նախատեսված է տեսողության խնդիրներով անձանց համար:

<<Հանգրվան>> ՀԿ-ի և Լեհաստանի Պոզնանի քաղաքապետարանի սոցիալական հարցերով վարչության պատասխանատուների հետ համատեղ 18-45 տարեկան կույր հաշմանդամների համար իրականացվել է ծրագիր՝ ապահովելու տեսողության խնդիրներ ունեցող հաշմանդամների զբաղվածությունը:

Հաշմանդամների ֆիզիկական մատչելիության խնդիրների հետ կապված մարզի հիմնականում քաղաքային համայնքների մշակութային և հասարակական այլ կառույցներում առկա են 46 թեքահարթակներ:

Մարզի հանրակրթական 114 դպրոցներից՝ 18-ում կան թեքահարթակներ:

Գործընթացը շարունակվում է:

Արմավիրի երեխայի զարգացման վերականգնողական կենտրոնում 2013 թվականի ընթացքում ամբուլատոր և զննվել են 100 հիվանդներ, ընդունվել՝ 78 և վերականգնողական բուժում են ստացել 36 հաշմանդամ երեխաներ:

Հաշմանդամներին վերականգնողական պարագաներով ապահովելու խնդիրները գտնվում է մարզպետարանի ամենօրյա ուշադրության կենտրոնում: Թվով 8 երկրորդ խմբի հաշմանդամների “Փյունիկ” բարեգործական հիմնադրամի կողմից տրամադրվել են սայլակներ:

Մարզպետարան դիմած հաշմանդամ ունեցող ընտանիքների դիմումներում բարձրացված խնդիրներին հիմնականում վերաբերում են դրամական աջակցությանը, ինչպես նաև երկու երեխաների հետին քայլակի ձեռքբերմանը: Այդ ընտանիքների սոցիալական վիճակի ուսումնասիրության արդյունքում << Արմավիրի մարզպետարանի կողմից իրականացվող ծրագրերի այլ նպաստներ բյուջեից հոդվածով դրամական օգնություն է հատկացվել 73 հաշմանդամների և հաշմանդամ ունեցող ընտանիքների:

Արմավիրի մարզի ս/թ մայիսի 12-ին կարկուտից տուժած համայնքների հողօգտագործող նպաստառու և ոչ նպաստառու հաշմանդամ ունեցող թվով 161

ընտանիքներ ընդգրկվել են գյուղական համայնքներում զբաղվածության խթանման միջոցով գյուղացիական տնտեսությունների վերականգնման ծրագրում:

Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի ընդունելիս աշխատավարձի մասնակի փոխհատուցման ծրագրով մարզի զբաղվածության տարածքային կենտրոններում աշխատանքի են տեղավորվել թվով 9 հաշմանդամներ:

“Արմենիա Լայթուա” բարեգործական կազմակերպության կողմից Հայրենական Մեծ պատերազմի մասնակից թվով 75 հաշմանդամների տրամադրվել է օգնություն՝ օգտագործված հագուստի տեսքով, իսկ “Փյունիք” բարեգործական հիմնադրամի կողմից՝ վերնաշապիկներ: Արզնի, Ջերմուկ և Գանձաղբյուր առողջարանային և վերականգնողական բուժման ուղեգրեր են տրամադրվել թվով 97 հաշմանդամների, այդ թվում Ջերմուկ՝ -25, Արզնի՝ -23, Գանձաղբյուր՝-49: